

Benchmarking kvality v nemocnicích

*11. výroční odborná konference
Spojené akreditační komise*

MUDr. Ing. Daniel Hodyc, Ph.D.

30.09.2019

Jak na tom opravdu jste ?

Jak na tom opravdu jste se často dozvíte až **porovnáním s okolím**

BENCHMARKING

Produkční
ukazatele

Procesy

Strukturální
ukazatele

Výsledky

Oblast
benchmarkingu

```
graph LR; A[Oblast benchmarkingu] --> B[Produkční ukazatele]; A --> C[Procesy]; A --> D[Strukturální ukazatele]; A --> E[Výsledky];
```

The diagram illustrates the scope of benchmarking. A central box labeled 'Oblast benchmarkingu' (Benchmarking area) in red text has four red arrows pointing to different categories of indicators: 'Produkční ukazatele' (Production indicators), 'Procesy' (Processes), 'Strukturální ukazatele' (Structural indicators), and 'Výsledky' (Results). The indicator categories are written in black text.

BENCHMARKING

Produkční
ukazatele

Procesy

Strukturální
ukazatele

Výsledky

Co z toho souvisí s
kvalitou zdravotní
péče?

Příklady ukazatelů kvality

STRUKTURA

- Lidé
- Erudice
- Infrastruktura
- Finance
- Léky
- Technologie
- Informace

Počet provedených
resekcí jícnu za rok

Počet provedených
císařských řezů za rok

PROCES

- Co
- Kdo
- Kdy
- Čím
- Jak

Správně aplikovaná
antibiotická profylaxe u
břišních operací

Podíl operací s
peroperační biopsií (např.
excizí novotvaru prsu)

VÝSLEDEK

- Zdravotní stav
  - Spokojenost
- Mezi-výstupy:
- Komplikace

Mortalita po operaci
aneurysmatu břišní
aorty

Podíl rehospitalizací
pro srdeční selhání

Amputace na dolní
končetině pro
diabetes

STRUKTURA A PRODUKCE

- OBJEMOVÉ UKAZATELE KVALITY

Volume-outcome studie

Zajištění kvality (volume-outcome)

Studie sledují **vztah mezi počtem** operačních výkonů a:

- **výsledky**
  - pooper. mortalita, novorozenecká mortalita
  - výskyt operačních a pooperačních komplikací, např.:
    - infekce v chirurgické ráně
    - pooperační krvácení, plicní embolie
    - reoperace
  - náklady, délka pobytu
- (**procesy** - příklad: podíl perioper. biopsií)

Objemové ukazatele - volume-outcome studie

Literatura v rámci srovnání nízko a vysoko objemových skupin stanovuje „prahové“ hodnoty

-
- na pracoviště
  - na operátéra

- Obě hodnoty uvádíme ve výstupech - definiční části.
- U srovnání výsledků nemocnic Zlínského kraje (vzhledem k dostupným datům) uvádíme jen prahové hodnoty **na pracoviště**.

Objemové ukazatele - volume-outcome studie:

- Typy stanovených prahových hodnot:

1. dvě skupiny - jeden práh

příklad: **TEP kolene**

Autoři v rozsáhlé retrospektivní analýze (228 tisíc případů) dokumentovali zvýšení úmrtnosti na pracovištích provádějících méně než 85 TEP ročně.

Objemové ukazatele - volume-outcome studie:

- Typy stanovených prahových hodnot:

1. dvě skupiny - jeden práh

2. více skupin - více prahů
porovnání kvality pro horní a dolní skupinu

příklad:

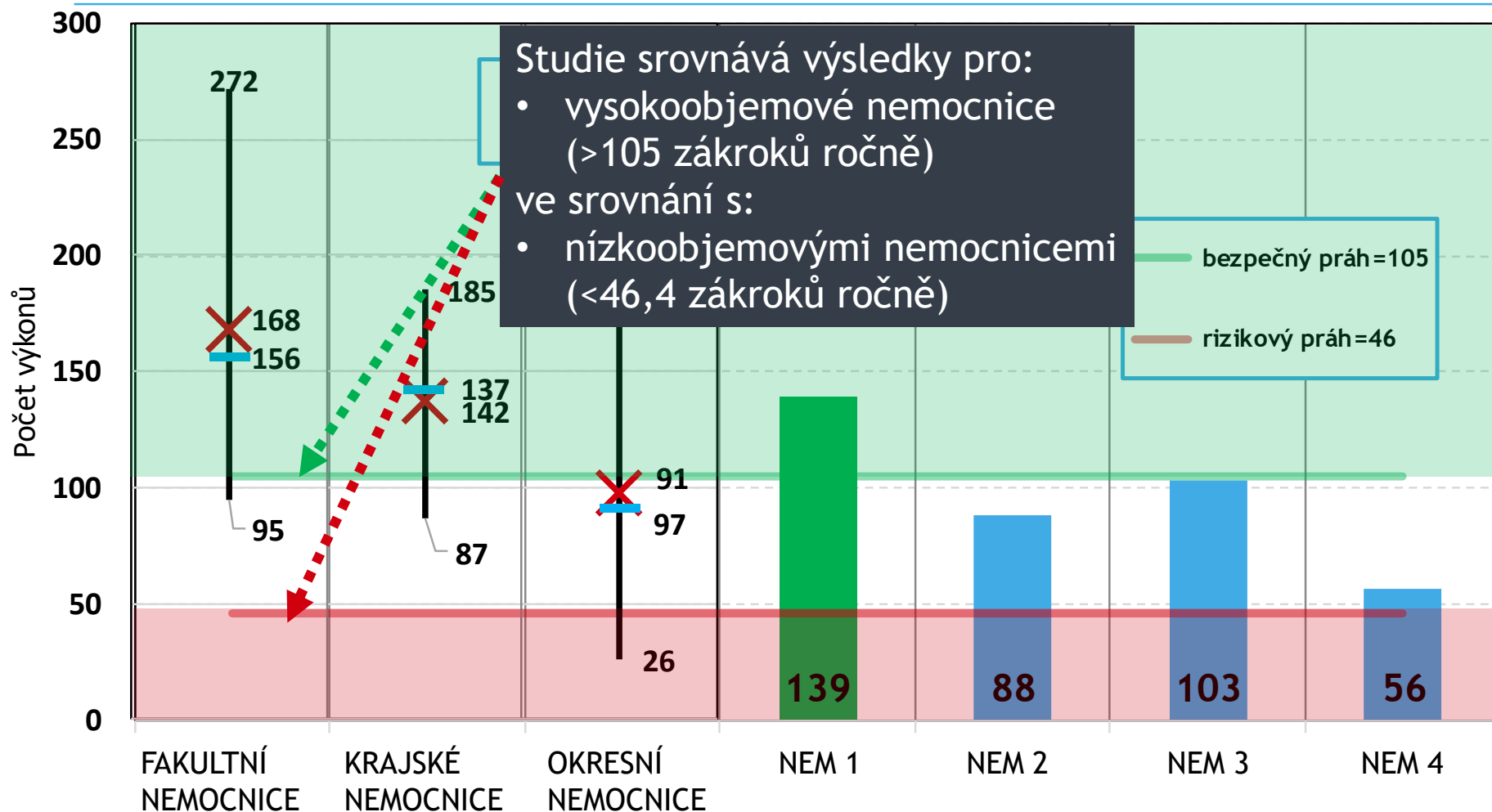
U **totální nefrektomie** z důvodu karcinomu byla pozorována nižší mortalita (1,9 % vs. 2,3 %) ve vysokoobjemových nemocnicích (IQR: 60-76) oproti nízkoobjemovým (IQR: 2-13).

SADA OBLASTÍ PÉČE PRO OBJEMOVÉ UKAZATELE

GYN	Císařský řez	ORL	Chirurgická intervence pro nádor hlavy a krku
	Porod		Chirurgická intervence pro ORL nádor
	Laparoskopická hysterektomie		Totální tyreoidektomie bez sternotomie
	Abdominální hysterektomie		Totální nebo subtotální tyreoidektomie ze sternotomie
	Vaginální hysterektomie		Hemityreoidektomie
	Chirurgická intervence pro gynekologický nádor		Paratyreoidektomie
	Gynekologická chirurgická intervence	JCH	Transsfenoidální operace tumorů hypofýzy
	Onkogynekologická chirurgická intervence		Neurinom akustiku
CHIR	Urogynekologická chirurgická	<ul style="list-style-type: none"> oblasti péče se stanovenými prahovými hodnotami na pracoviště a operátora vztah objemu péče a kvality 	
	Resekce pankreatu		
	Ezofagektomie		
	Gastrektomie		
	Resekční výkon pro kolorektální		
	Kolorektální resekce pro divoké		
	Kolektomie		
	Pneumonektomie		
	Resekce plic	URO	Chirurgická intervence pro urologický nádor
	Velké zákroky hrudní chirurgie		Prostatektomie
	Chirurgická intervence pro nádor hrudníku		Nefrektomie
	Roboticky a videotorakoskopicky asistovaná lobektomie		Radikální cystektomie
	Karcinom prsu	CCH	Revaskularizace DK pro aterosklerózu
	Resekce jater		Aneuryzma břišní aorty
	Bariatrický zákrok		Karotická endarterektomie
	Primární jednostranná inguinální hernie u mužů	KCH	CABG
	Cholecystektomie		Náhrada mitrální chlopně
	Cholecystektomie laparoskopická z nenádorových příčin		Náhrada aortální chlopně

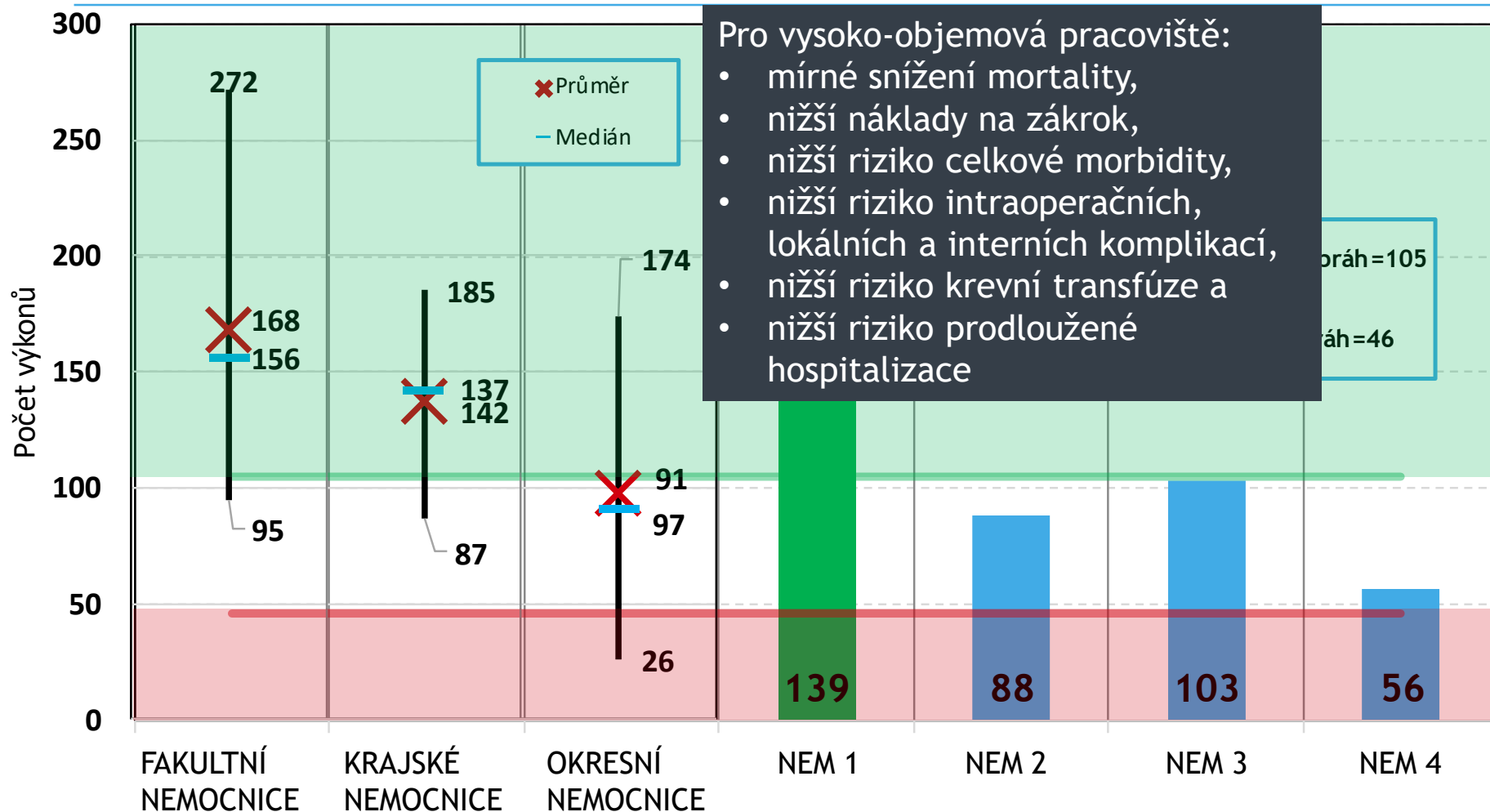
Benchmarking:

LAPAROSKOPICKÁ HYSTEREKTOMIE Z NEMALIGNÍCH PŘÍČIN

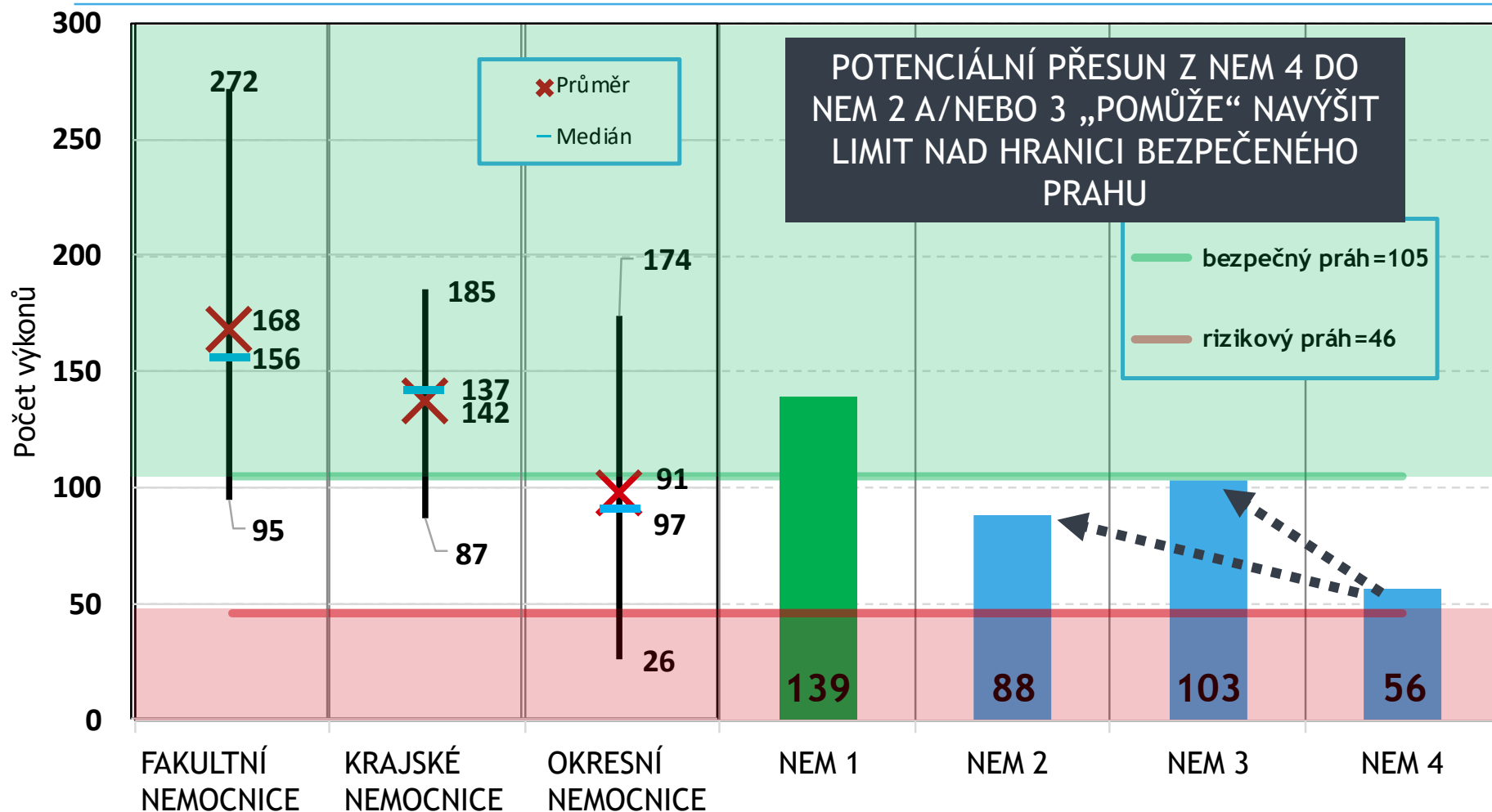

Benchmarking:

LAPAROSKOPICKÁ HYSTEREKTOMIE Z NEMALIGNÍCH PŘÍČIN

Benchmarking: LAPAROSKOPICKÁ HYSTEREKTOMIE Z NEMALIGNÍCH PŘÍČIN

PROCESY - UKAZATELE KVALITY V OBLASTI DODRŽOVÁNÍ STANDARDU

PŘÍKLAD ATB PROFYLAXE

Profylaktické podávání antibiotik

- Účinná prevence infekce v chirurgické ráně
  - snížení rizika rozvoje infekce v místě chirurgické rány
  - snížení rizika rozšíření a zanesení infekce na anatomicky odlišné místo v organismu pacienta (např. kloubní náhrady v ortopedii)
  - snížení morbidity a mortality
  - snížení nákladů spojených s řešením infekčních komplikací
  - snížení terapeutického používání antibiotik v pooperačním období

Procesní ukazatele: adherence ke správné antibiotické profylaxi

OBLASTI PÉČE - příklady

- ortopedie
  - TEP kyčle
  - TEP kolene
  - artroplastika
- břišní chirurgie
  - resekce střeva
  - apendektomie
(*laparoskopicky i otevřeně*)

Adherence k doporučení standardu profylaxe

4 body

BYLA ANTIBIOTIKA PODÁNA
V DEN OPERACE PODÁNA?

JAKÉ LÉČIVO BYLO
PODÁNO?

JAKÁ DÁVKA BYLA
PODÁNA?

JAK DLOUHO BYLA
ANTIBIOTIKA PODÁVÁNA?

Adherence k doporučení standardu profylaxe

4 body

BYLA ANTIBIOTIKA PODÁNA
V DEN OPERACE PODÁNA?

*PODÍL PŘÍPADŮ S ATB PODANÝM V
DEN OPERACE*

JAKÉ LÉČIVO BYLO
PODÁNO?

*POČET PŘÍPADŮ DLE PODANÉHO
LÉČIVA*

JAKÁ DÁVKA BYLA
PODÁNA?

*POČET PŘÍPADŮ DLE PODANÉ
DÁVKY KONKRÉTNÍHO LÉČIVA*

JAK DLOUHO BYLA
ANTIBIOTIKA PODÁVÁNA?

*POČET PŘÍPADŮ S PODANÝMI
ANTIBIOTIKY V DEN OPERACE A V
NÁSLEDUJÍCÍCH DNECH*

Profylaktické podávání antibiotik **TEP kolene**

		
CEFAZOLIN	2 g	po 4 hod

Podíl případů s cefazolinem podaným z případů, u kterých byl cefazolin podán = **88% PŘÍPADŮ**

DEN OPERACE

Den od operace	0	1	2	3	4	5
Cefazolin						
1,2 g	4%	0,50%	0,50%			
2 g		76%	1%			0,50%
3 g		22%				
4 g			0,50%			
6 g	37%			0,50%	0,50%	
7 g	2%					
8 g	35%	0,50%			0,50%	1%
9 g	16%				0,50%	
10 g	0,50%					
11 g	0,50%					
12 g	5%					0,50%

Téměř všechny případy mají dávku v den operace **vyšší než 2 g**

99 % případů má cefazolin podaný také v **den po operaci**

VÝSLEDKOVÉ UKAZATELE KVALITY

Výsledkové ukazatele kvality

- V zahraničí existují různě zaměřené sady ukazatelů
  - s přihlédnutím ke specifikům daných zdravotnických systémů je možno se jimi inspirovat
- Ukazatele obvykle vyjadřují podíl úmrtí - mortalitu - ve specifické skupině pacientů
- Kvůli odlišné struktuře pacientů v různých zařízeních je nutná **standardizace**
  - podíl pozorované a očekávané míry úmrtnosti

Výsledkové ukazatele kvality - rizika

- Výsledkové ukazatele mají nejvyšší výpovědní hodnotu, je však nutné minimalizovat hrozbu nepřijatelného ovlivňování výsledků lékaři
  - nepřijetí příliš rizikového pacienta, neprovedení kritického zákroku, ...
- V ČR nelze odlišit komorbidity od komplikací - za rizikové faktory pak mohou být považovány paradoxně důsledky nekvalitní zdravotní péče
- Část pacientů umírá v relativně krátké době po propuštění, což může výsledky zkreslovat

Příklad - ischemická CMP

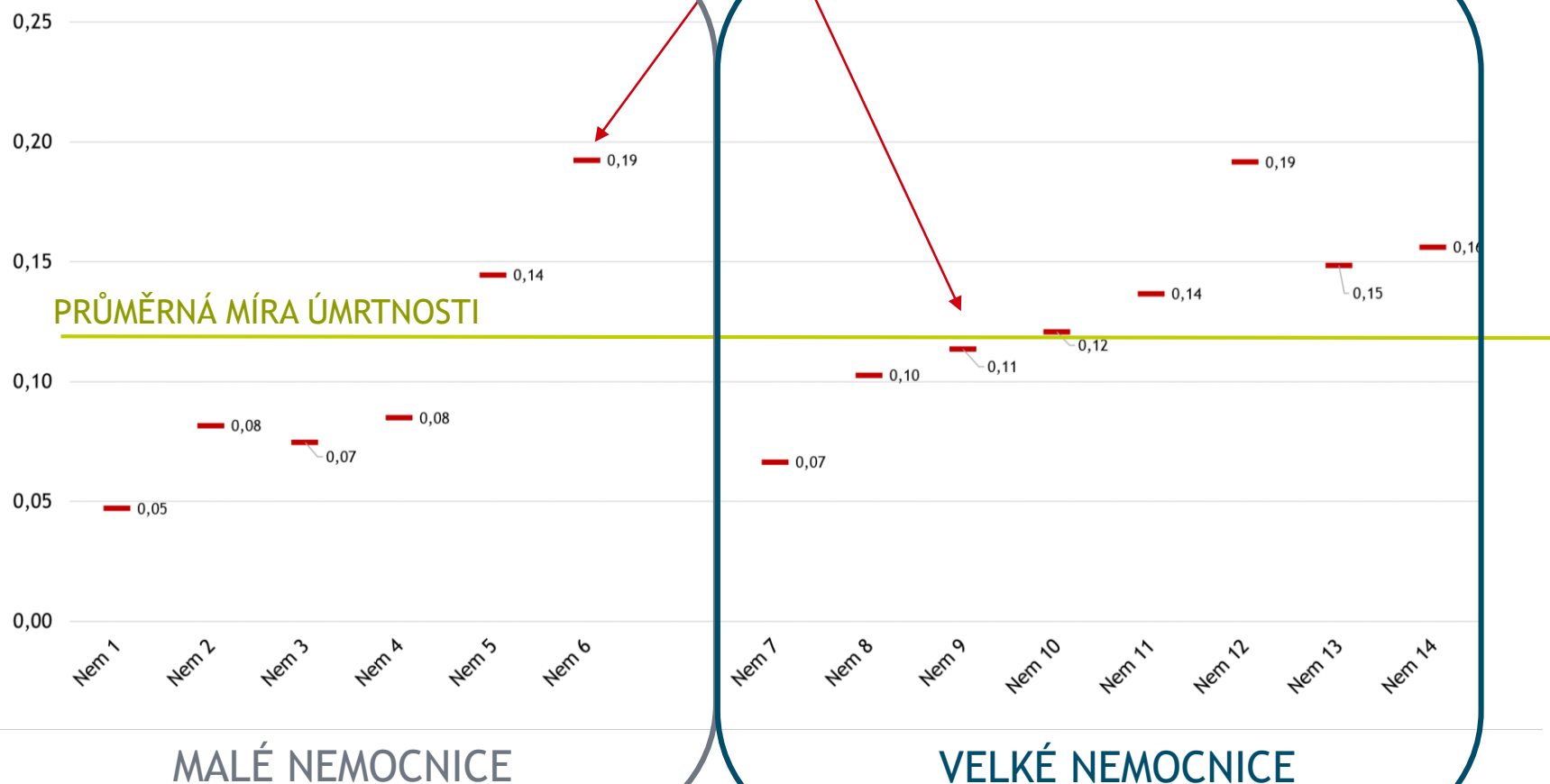
- Navrhované modely:
  - **demografický**: nezohledňuje diagnózy
  - **DRG**: využívá agregované informace v podobě DRG (baze, skupiny, CC)
  - **VDG**: využívá původní informace, tj. HDG a VDG

Typ	Model	Proměnné
Demografický	M1	Věk, Pohlaví, Přijetí
Demografický	M2	Věk, Pohlaví, Věk:Pohlaví, Přijetí
DRG	M3	Věk, Pohlaví, pseudobaze, Split, Přijetí
DRG	M4	Věk, Pohlaví, pseudoDRG, Přijetí
DRG	M5	Věk, Pohlaví, pseudobaze, Split, pseudobaze:Split, Přijetí
VDG	M6	Věk, Pohlaví, Typ baze, HDG, Počet VDG, Přijetí
VDG	M7	Věk, Pohlaví, Typ baze, HDG, VDG, Přijetí
VDG	M8	Věk, Pohlaví, pseudobaze, VDG, Přijetí

- M7 oproti M8 využívá více informace o stavu pacienta než rozhodnutí nemocnice

Příklad - ischemická CMP - porovnání úmrtnosti u velkých a malých nemocnic

- Můžeme učinit spolehlivě porovnávat mortalitu a učinit závěry bez standardizace?

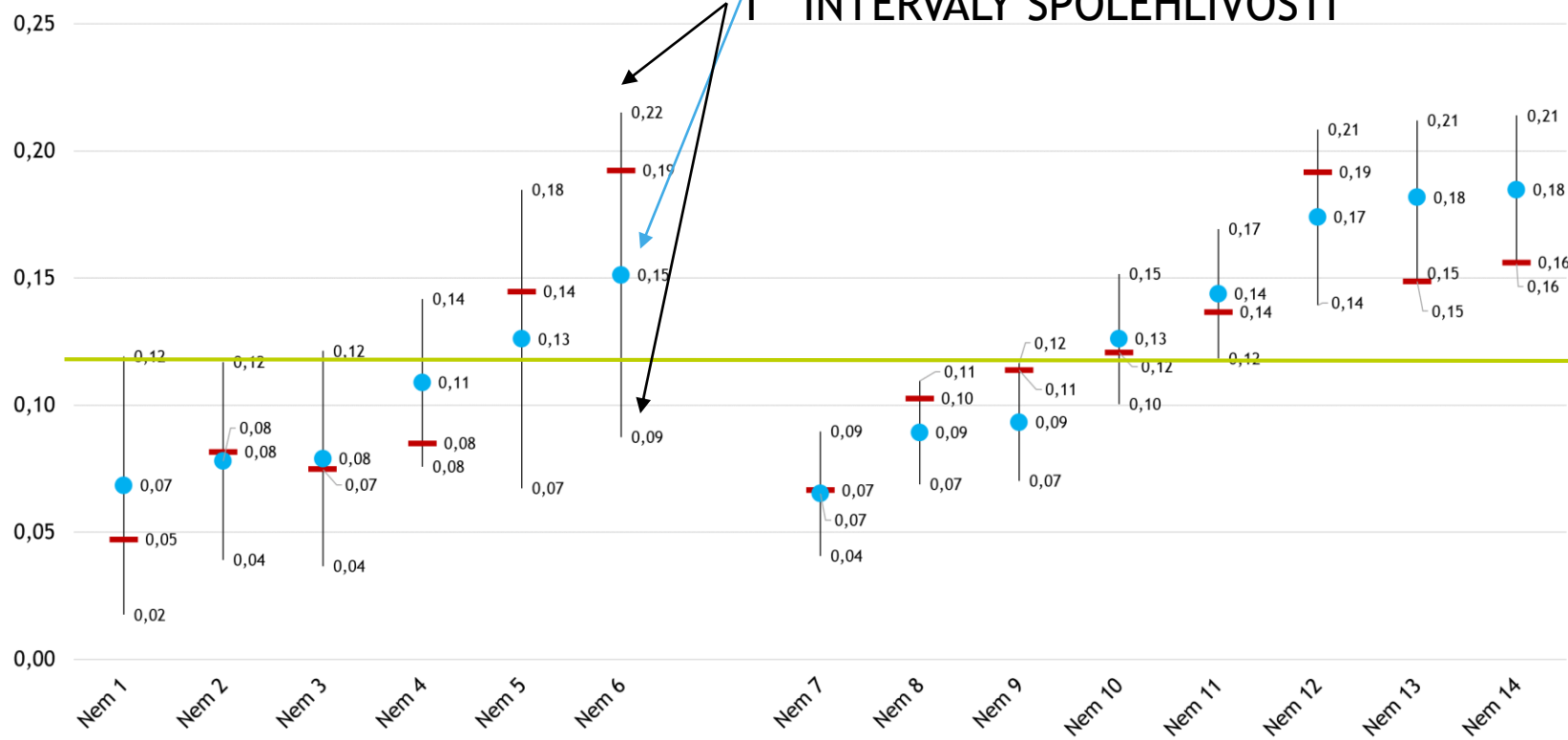

Příklad - ischemická CMP - porovnání úmrtnosti u velkých a malých nemocnic

– POZOROVANÉ MÍRY ÚMRTNOSTI

• STANDARDIZOVANÉ MÍRY ÚMRTNOSTI

I INTERVALY SPOLEHLIVOSTI

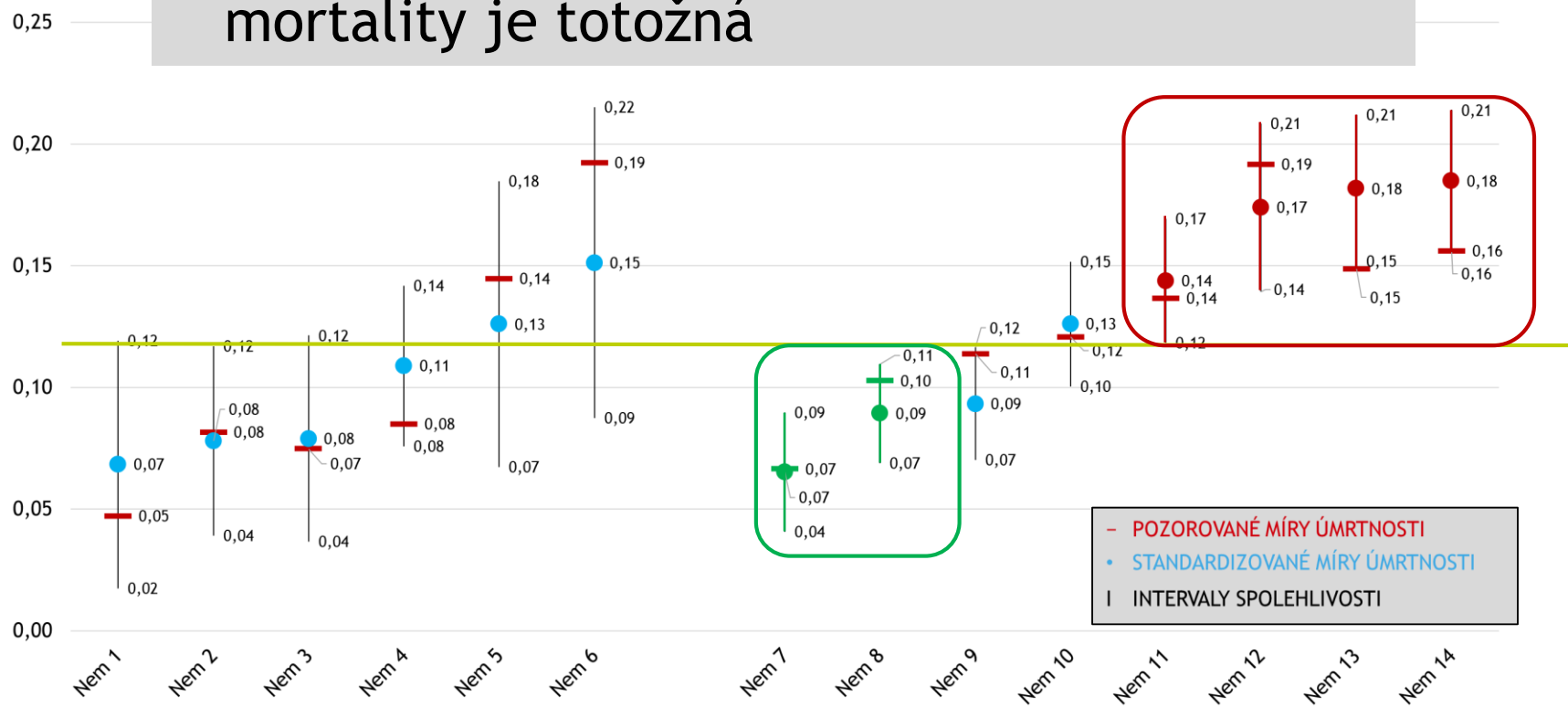

MALÉ NEMOCNICE

VELKÉ NEMOCNICE

Příklad - ischemická CMP - porovnání úmrtnosti u velkých a malých nemocnic

- Nemocnice 6 nemá mortalitu srovnatelnou s nemocnicí 12, byť hodnota pozorované mortality je totožná

MALÉ NEMOCNICE

VELKÉ NEMOCNICE

Závěr

- S ohledem na datové zdroje a na komplexnost konstrukce ukazatele jsou nejjednodušší **objemové ukazatele kvality**
  - „náročná“ část spočívá v důkladné systematické rešerši „volume-outcome“ studií a v namapování na český klasifikační systém
- **Ukazatele procesní** jsou složitější svoji konstrukcí, mohou ale přinést srovnání s doporučenými postupy, dovolují-li to dostupná data
- **Ukazatele výsledkové** narážejí na problém standardizace
  - Zahraniční systémy ukazují, že lze pracovat i s pouze administrativními daty
  - Kvalitě výsledků by přispěla možnost odlišení diagnóz „*present on admission*“ pro rozlišení komorbidit od komplikací péče

Děkuji za pozornost

hodyc@hospitalanalytics.cz